

SPIS TREŚCI

Słowo wstępne	5
Nota wydawcy	8

KSIĘGA PIERWSZA

Współczesna samowiedza historii wychowania

Czesława Majorka <i>Glosa do rozważań o historii wychowania</i>	9
---	---

Nowa nauka o dziecku — pedologia

Artykuł Anieli Szycówny z <i>Encyklopedii Wychowawczej</i>	22
---	----

Nowoczesne pojęcia o dzieciach w ujęciu Alfreda Bineta	37
---	----

<i>Stulecie dziecka</i> Ellen Key	46
--	----

Szkoła przyszłości
Przykłady nowych szkół

Stanowisko i poglądy pedagogiczne Johna Deweya	68
---	----

<i>Moje pedagogiczne credo</i>	68
--------------------------------------	----

Co to jest wychowanie?
Co to jest szkoła?
O przedmiotach nauczania szkolnego
O istocie metody w nauczaniu
Szkoła a postęp społeczny

<i>Szkoła a społeczeństwo</i>	77
-------------------------------------	----

Szkoła a rozwój społeczny
Szkoła a życie dziecka

<i>Wychowanie postępowe a nauka o wychowaniu</i> (w: <i>Dewey on Education</i>)	97
--	----

<i>Jak myślimy?</i>	106
---------------------------	-----

Analiza pełnego aktu myślenia
Lekcja a kształcenie myślenia

<i>Demokracja i wychowanie</i>	119
--------------------------------------	-----

Co to jest filozofia wychowania?

Stanowisko i poglądy pedagogiczne Jerzego Kerschensteinera	129
---	-----

Pojęcie szkoły pracy

Cel państwa i zadania szkoły publicznej
Pierwszym zadaniem wykształcenie zawodowe
Pedagogiczne pojęcie pracy
Drugie i trzecie zadanie szkoły publicznej

<i>Podstawowy aksjomat procesu kształcenia</i>	142
--	-----

<i>Z Autobiografii</i> (w: <i>Dusza wychowawcy i zagadnienie kształcenia nauczycieli</i>)	147
--	-----

Koncepcja wychowania funkcjonalnego Edwarda Claparède'a	155
--	-----

<i>Wychowanie funkcjonalne</i>	155
--------------------------------------	-----

Wprowadzenie
Stanowisko funkcjonalne
Słuszność stanowiska funkcjonalnego
Koncepcja funkcjonalna wychowania
Czy wychowanie jest życiem, czy przygotowaniem do życia

Metoda Marii Montessori	173
<i>Domy dziecięce</i>	<i>173</i>
Geneza Casa dei Bambini	
Warunki społeczne	
Zasady działania Instytutu Beni Stabili	
Cechy Casa dei Bambini	
Regulamin	
Metoda Case dei Bambini	
Metoda Owidiusza Decroly'ego	195
Amelia Hamaïde <i>Metoda Decroly</i>	195
Uzasadnienie pedagogiczne i metodyczne	
Program i przygotowanie lekcji	
Zasady Daltońskiego Planu Laboratoryjnego	205
Helena Parkhurst <i>Wykształcenie według planu daltońskiego</i>	205
Zasady planu	
Plan w praktyce	
Zakład wychowawczy Aleksandra Sutherlanda Neilla w Summerhill	216
<i>Summerhill</i>	217
Tytułem wstępu	
Idea Summerhill	
Samorząd	
Praca	
Zabawa	
Miłość i akceptacja	
Raport inspektorów rządu brytyjskiego	
Postawa pedagogiczna Janusza Korczaka	240
<i>Szkoła życia</i>	240
<i>Prawo dziecka do szacunku</i>	248
<i>Sztuka wychowania</i>	265
<i>Pamiętnik</i>	268
<i>Modlitwa wychowawcy</i>	272
Szkoła twórcza w Polsce	273
Henryk Rowid <i>Szkoła twórcza</i>	
Nowa era wychowania	
Szkoła twórcza w Polsce	
Nowoczesna szkoła francuska — technik Celestyna Freineta	285
<i>Niezmienne prawdy pedagogiczne</i>	
Skauting i wychowanie harcerskie	311
Lord Baden-Powell <i>Wskazówki dla skautmistrzów</i>	311
Skauting	
Cel skautingu	
Cztery tory wychowania skautowego	
Aktywność skautingu	
Duch skautowy	
System zastępowy	
Rada drużyny — sąd honorowy	
Wartość systemu zastępowego	
Mundur skautowy	

Zadanie drużynowego	
Zamknięcie	
Aleksander Kamiński <i>Nauczanie i wychowanie metodą harcerską</i>	321
Metoda harcerska w zastosowaniu do szkoły	
Włodzimierz Lenin o wychowaniu komunistycznym.....	329
Przemówienie <i>O zadaniach związków młodzieży</i>	
Pedagogiczna autobiografia Stanisława Szackiego	342
<i>Moja pedagogiczna droga</i>	
Stanowisko pedagogiczne Antoniego Makarenki	356
<i>Wychowanie przez pracę — stosunki, styl i atmosfera w kolektywie</i>	357
<i>Moje poglądy pedagogiczne</i>	372
„Pedagogika serca” Wasyła Suchomlińskiego	387
<i>Oddaję serce dzieciom</i>	
Jean Piaget o sądach moralnych dzieci	397
<i>Rozwój ocen moralnych dzieci</i>	
Psychologiczna teoria wychowania Stefana Baleya	407
<i>Psychologia wychowawcza w zarysie</i>	
Przedmowa do pierwszego wydania	
Zadania psychologii wychowawczej	
Zagadnienie swoistości procesów psychicznych uwikłanych w procesie wychowania	
Psychologiczne podstawy wychowania w ujęciu Stefana Szumana	423
<i>Rozwój pytań dziecka</i>	423
Pedagogika pytań	
<i>Perspektywy, ideały i plany życiowe wychowanków</i>	439
Pedagogika sportu Pierre’a de Coubertina i edukacja olimpijska	453
<i>Pedagogika sportowa</i>	453
Przedmowa	
Wpływ moralny i społeczny ćwiczeń sportowych	
<i>Międzynarodowa Karta Wychowania Fizycznego i Sportu UNESCO</i>	461
<i>Manifest o fair play</i> Międzynarod. Rady Wychowania Fizycznego i Sportu	466
Sportowy Kodeks Etyczny Rady Europy: <i>Fair play – drogą do zwycięstwa</i>	475
Ku teorii wychowania państwowego	479
Kazimierza Sośnickiego <i>Podstawy wychowania państwowego</i>	480
Stosunek różnych typów etosów do siebie	
Wychowanie państwowe	
Zygmunta Mysłakowskiego <i>Państwo a wychowanie</i>	490
Państwo a siły społeczne	
Bertrand Russell wobec zagadnień pedagogicznych epoki	499
<i>Szkice sceptyczne</i>	500
Wstęp: <i>O wartości sceptycyzmu</i>	
Wolność a autorytet w wychowaniu	
<i>Wychowanie a ustrój społeczny</i>	519
Negatywna teoria wychowania	
<i>The Autobiography of Bertrand Russell</i>	527
Refleksje z moich 80-tych urodzin	

Rudolf Steiner i szkoły waldorfskie	530
Artykuł Henryka Depty <i>Spojrzenie na pedagogikę waldorfską</i>	530
Teoretyczne podstawy pedagogiki waldorfskiej	
Program i organizacja szkoły waldorfskiej	
Nowe Wychowanie w retrospekcji	543
Artykuł Bogdana Suchodolskiego <i>Nowe Wychowanie w początkach wieku</i>	
Psychoanaliza i pedagogika psychoanalityczna	560
Zygmunt Freud <i>Zarys psychoanalizy</i>	561
Z cz. I.: Natura psychiki: Aparat psychiczny; Teoria popędów;	
Rozwój funkcji seksualnej; Jakości psychiczne	
Z cz. II.: Zadania praktyczne: Technika psychoanalityczna	
Oskar Pfister <i>Psychoanaliza na usługach wychowania</i>	582
Istota i zadanie wychowania psychoanalitycznego	
Przedmioty wychowania psychoanalitycznego	
Bezsilność pedagogiki pozaanalitycznej wobec przedmiotów wychowania	
Psychologia indywidualna w wychowaniu	600
Alfred Adler <i>Psychologia indywidualna w wychowaniu</i>	600
Jak powstają trudności wychowawcze i jak je rozwiązywać?	
Estera Markinówna <i>Psychologia indywidualna Adlera</i>	608
„Osiem stadiów w życiu człowieka” Erika Eriksona	610
Artykuł Davida Elkinda <i>Erik Erikson – osiem stadiów człowieka</i>	610
Lech Witkowski <i>Rozwój i tożsamość w cyklu życia [...]</i>	620
O potrzebie korzeni	
Utopie społeczno-pedagogiczne Ericha Fromma	621
<i>Beyond the Chains Illusion: Credo</i>	621
<i>Mieć czy być?</i>	627
Wstęp	
Wprowadzenie: Wielka obietnica, jej niespełnienie i nowe możliwości	
Koniec pewnego złudzenia	
Dlaczego wielka obietnica nie spełniła się?	
Ekonomiczna konieczność przemiany człowieka	
Czy istnieje alternatywa dla katastrofy?	
Warunki przemiany i cechy nowego człowieka	
Nowy człowiek	
Cechy nowego społeczeństwa	
Nowa nauka o człowieku	
Nowe społeczeństwo: czy ma jakąś realną szansę?	
Stanowisko socjologizmu pedagogicznego: Emil Durkheim o wychowaniu	647
Ze zbioru <i>Éducation et sociologie</i>	647
O wychowaniu	
Definicja wychowania. Roztrząśnienie krytyczne	
Definicja wychowania	
Następstwo definicji uprzedniej: Charakter społeczny wychowania	
O kulturze pedagogicznej	
Socjologiczna teoria wychowania Floriana Znanieckiego	611
Wstęp do dzieła <i>Socjologia wychowania</i>	611

Pedagogika społeczna Heleny Radlińskiej	680
<i>Stosunek wychowawcy do środowiska społecznego</i>	680
Postawa wychowawcy wobec środowiska społecznego	
Punkt widzenia pedagogiki społecznej	
Pojęcie środowiska	
Rozszerzenie zakresu wychowania	
Przygotowanie społeczne wychowawców	
Politechniczna szkoła pracy przemysłowej Pawła Błonskiego	709
<i>Szkoła pracy</i>	709
Jak należy rozumieć pojęcie „szkoła pracy”	
Koncepcja ogólnokształcącej społecznej szkoły pracy twórczej	
Władysława Spasowskiego	724
<i>Wyzwolenie człowieka w świetle filozofii, socjologii pracy i wychowania</i>	724
Ogólnokształcąca społeczna szkoła pracy twórczej	
Koncepcje Antoniego Bolesława Dobrowolskiego	
powszechnego i ustawicznego wykształcenia ogólnego	740
<i>10-klasowe ogólnokształcące gimnazjum powszechne — zasadnicze zagadnienie</i>	
<i>naszej cywilizacji</i>	741
Wstęp	
Streszczenie naszych żądań	
Nasz postulat społeczno-oświatowy	
<i>Sprawa wykształcenia ogólnego inteligencji</i>	748
Zagadnienie wykształcenia ogólnego inteligencji — Universitas Rediviva	
Problematyka i ogólne zasady	
Kulturowa tożsamość i kulturowy dystans międzypokoleniowy	760
Margaret Mead <i>Kultura i tożsamość. Studium dystansu międzypokoleniowego</i>	760
Wstęp	
Przeszłość. Kultury postfiguratywne, czyli nieocenieni przodkowie	
Teraźniejszość. Kultury kofiguratywne, czyli odnalezieni rówieśnicy	
Przyszłość. Kultury prefiguratywne, czyli zagadkowe dzieci	
Jana Szczepańskiego socjologia systemów oświatowych	781
<i>Refleksje nad oświatą</i>	781
Przedmowa	
Powiązanie systemu oświaty z całokształtem życia społeczeństwa	
Indeksy	
Indeks nazw osobowych	797
Indeks wybranych zagadnień	
Dziecko / Wychowanek	806
Filozofia wartości / filozofia człowieka	808
Kierunki / Nurty / Prądy	809
Metody nauczania / wychowania	810
Nauczyciel / Wychowawca	811
Pedagogika	812
Psychologia	812

Spółeczeństwo.....	813
Szkoła	814
Wychowanie.....	816
Cele / definicje wychowania.....	817